

עם "הפדגוג" או עם "הנעורים":

באוסטריה-אונגריה: לשנה: 15.50 קראנען, לחצי שנה: 7.75 קראנען, לרבע שנה: 3.90 קראנען.

ברוסיה: לשנה: 6 רויב, לחצי שנה: 3 רויב, לרבע שנה: 1.50. בשאר ארצות: באשכנז לשנה: 18 מארק, באנגליה לשנה: 12 שילינג, בשאר ארצות לשנה: 17 פֿרנק, בארץ ישראל לשנה: 16 פֿרנק.

עם "הפדגוג" ו"הנעורים":

באוסטריה-אונגריה: לשנה: 21 קראנען, לחצי שנה: 10.50 קראנען, לרבע שנה: 5.25 קראנען.

ברוסיה: לשנה: 8 רובל, לחצי שנה: 4 רובל, לרבע שנה: 2 רובל. בשאר ארצות: באשכנז לשנה: 18 מארק, באנגליה לשנה: 16 שילינג, ביתר הארצות לשנה: 22 פֿרנק, בארץ ישראל לשנה: 20 פֿרנק, וכן לחצי ולרבע שנה בערך.

תנאי החתימה.

באוסטריה-אונגריה: לשנה: 10.50 קראנען, לחצי שנה: 5.25 קראנען, לרבע שנה: 2.70 קראנען.

ברוסיה: לשנה: 4 רויב, לחצי שנה: 2 רויב, לרבע שנה: 1 רויב. בשאר ארצות: באשכנז לשנה: 9 מארק, באנגליה לשנה: 8 שילינג, בשאר ארצות לשנה: 11 פֿרנק, בארץ ישראל לשנה: 10 פֿרנק, החוחמים לשנה שלמה יקבלו בסוף השנה תשורה יפה חנם. דמי החתימה יוכלו שלם גם לשעורים: 2 רובל בעת החתימה, ושני הרובל הנותרים בראשית הרבע השני (ובשאר ארצות בכסף המדינה לפי הקורס).

מחיר כל נומר 10 קאפ, 25 העללער.

בעד חלוף האדריסה 20 קאפ.

מחיר מודעות: בעד כל שורה קטנה פשוט 38 ה', 16 ק'.

Krakau, 30 December (17 December) 1903.

גליון יד.

קרקא, יום ד', י"א טבת תרס"ד.

הבן: בת-עם-הספר (חיון בשלש מערכות), מ. ארליך, — משלי לפונטין (משל כ"א): ה כלבה וחברתה, ש. ל. גרדון. — האות הרהמניה (ספור), פרנס. קפה, תרגום נ. פינס. — אבע בעות של בורית (ציור). — כדור שלג (ספור), אדמונדו די אמיציס, תרגום ישראל שף. — ממראות ארץ ישראל: עבודת האכרים ברחובות (ציור ע"פ כרטיס "לבנון"). — חדשות. — מודעות.

בַּת-עַם-הַסֵּפֶר

חיון בשלש מערכות.

נא

הנפשות:

ליזה — בבת ארבע עשרה שנה, בת להורים עשירים, לומדת בגימנסיה. רחל — חברתה, גם בן תלמידת הגימנסיה, בת מורה אחר. מרים — בת אלמנה תופרת, בבת שמים עשרה שנה, לומדת בבית ספר-לעם. שרה — רעוטה של מרים, בת סבל אחר.

מערכה ראשונה.

(הבמה מציגה לפנינו חדר צדדי בבית הורי ליזה. חלון אחר בו מימין. שתי דלתות, הדלת האחת מובילה החוצה והדלת השנייה אשר בקיר השני, מובילה לחדרים הפנימיים של המעון. בפניה אחת עומדות בצורת "דלת" שתי מפות ברזל יפות ובפניה השנייה ארון ספרים קטן. באמצע החדר עומד שלחן יפה שחור, ועליו פזורים ספרים למוד שונים וספרים-מקרא אחרים בכריכות מהדרות. סביבו עומדים פסאות אחרים על הקיר, ממול השלחן תלוי שעון. יום הראשון לשבוע. השעה הראשונה אחר הצהריים.)

זה שם הבאת תחת ורועד? הראינינא... (היא מושכת את הספר המעטף מתחת יד רחל).

רחל (בכעס): אבל מה-זאת — האם לא תוכלי להמתין גם רגע אחד? הניחי לי ואראך! אף, הא לך, הא, אם כה קצרה רוחך — (היא מושיטה לך הספר כמו בכעס ופושטת את מעילך).

ליזה (מסירה את הנר מעל הספר והנה הוא ספר-האגדות של ג. בכריכה מהדורה ובפתוחים מזוכים. היא הופכת אותו הנה והנה ורואה את שם רחל על גבו באותיות מזוהרות): ספר אנדוטיו של ג! וראינא, גם ראי, הנה גם שמך נרפם עליו. (מתפלאת) מה זאת? ספרינא מהר! הוי מה קצרה רוחי... רחל יקורתי, ספרינא... רחל: המתינינא רגע, תניני לשאף רוח! (שמהן יושבות אל השלחן).

ליזה: תנידי אפוא! —

רחל (לוקחת את הספר מיד ליזה): הספר הזה נתן לי במתנה מאת...

ליזה (בסקרנות): במתנה? — ממי? —

רחל: הוי סקרנית! תניני לדבר.

ליזה: לא אוכל לחכות. תנינינא, מהר, ממי? —

רחל (בתחלטה): יען כי כה קצרה רוחך לא אניד לך. אני ארנילך מעט לסבלנות... ובטרם תקראי אתי מן הספר הזה איזה ספור לא אניד לך דבר...

ליזה (בקצף מעשה): הוי, מרשעת! לא תנידי? —

רחל (ברצינות): לא! — אחת דברתי ולא אשנה.

ליזה (חוזקת בידה הימנית את צוואר רחל): לו יהי כדבריה, באורתי! הן ידעתיך זה מכבר...

רחל (מעלעלת בספר): הראו לי פה ספור אחד והללוהו מאד; אמרו שאין ספור יפה ונעים כמוהו. צריך אפוא לקרא אותו ראשונה... אף מה זה, איזה? איפה נעלם? — גם את שמו שכתתי, חבינא, אזכרה — כמדפני, כמדפני ה... האמללה, בן, האמללה!... הנהו!... (רחל מתחילה לקרא בקול, ברגע שהוא נפתחת הדלת ונכנסת מרים, וכידה שמלה תפורה, היא נשארה עומדת אצל הדלת מביטה על ליזה ורחל, השקועות בקריאה ואינן מרגישות בה. היא עומדת ושומעת).

רחל (קוראת מתוך הספר): "בעיר אחת קטנה היתה נערה אחת. ולנערה לא היה לא אב ולא אם. רק איש אחד קרוב-רחוק היה לה בעיר התיא. ולאיש ההוא לא היו בנים או בנות. ויאסף האיש את הנערה היתומה אל ביתו ותהי לו לבת. אף אישה האיש תהא היתה אישה רעה מאד; היא שונאה את הנערה תכלית שונאה, ותתעמר בה ותענה מאד. ולא יכלה לראות, בדרך בפה רגל הנערה על סף החדר, שותתה יושבת בו. פעם אחת שכתה הנערה...

ליזה (לבושה שמלת בקר קלה, יושבת אצל השלחן. היא מעלעלת בספריה ומתברותיה ומפתקת לרגעים; לפעמים היא מתנשאה מקומה ונגשית אל החלון, מביטה בו רגע וישיבה שנית אל השלחן): הא-א-א...! (מפתקת) — הפתירות האלה כבר היו לי לזרא, עד כי — גם הבט אליהן לא אוכל!... טוב, כי אינני הולכת היום לבית-הספר, ויכול אוכל, לפחות, פעם אחת בשבוע לישן בחצי... הא-א-א! (מפתקת)... אף מה עלי להכין למחר? (מעלעלת במתברותיה): מחר, מחר יהיה במדפנה שעור החשבון, (היא קוראת בפנקס-זכרון קטן): — לפתור את שלש השאלות הראשונות מהתרגילים לחלוק התשפורת. (נבהלת): שלש שאלות!... הוי, השאלות האלה! את מדי הן מבישות! (היא מתחיקה רגע את ראשה בכפות ידיה) — לא! גם לא אנסה לפתור אותן בעצמי! לעזאזל כל החשבונות יחד! (היא משליכה את המתברת הצדה). — ומה עוד עלי לעשות? (היא קוראת עוד בפנקס): לכתב תרגום מרוסית לצרפתית... (היא משליכה את הפנקס בכעס); התרגומים האחרים! אף מלה אחת אינני זוכרת. — לבי ותרגמי אחרי כל אלה! ותפורה ה"פזב" יבא מחר ויריח באפו הנכבדני וציג לי ציון אחד... לא, לבדי לא אעשה את התרגום, — הלאה! (היא דוחה ממנה את יתר המתברות): אחכה נא עד אשר תבא רחל! — אף מדוע בוששה היום? (היא מבטת אל השעון): הנה כבר השעה השניה והיא עוד איננה! — (היא קמה ונגשית אל החלון ומביטה רגע וישיבה שנית אל השלחן). איננה עוד, איננה! כנראה אחרה היום לקום... הא-א-א...! (מפתקת). ובאמת חפצה גם אנכי עוד לישן... ומדוע באמת לא אלך לנח מעט, עד אשר תבא רחל!...

(היא שמה פניה אל הפסות אשר בפנה, צועדת שני צעדים ונשארת עומדת על מקומה; פתח תראה רחל, לבושה שמלת-תלמידה לא ארפה ומעיל קצר עליה. על ראשה — מגבעת רבן שחור ומתחת לזרועה יראה איזה ספר מעטף בגליון של עתון).

ליזה (רצה לקראת רחל): האח! לסוף הנה באת... (הוקעות בך אל בך ונושקות זו לזו) — מדוע בכה אחרת היום? מה עשית עד עתה? האמנם ישנה עד עתה? — הן פלו עיני מיחל לך. חפצתי כבר לשכב גם אני, והנה...

רחל (מפסיקה את נהם דבריה): — אבל הניחי נא רגע, כל השאלות בפעם אחת... הניחי לי להתפשט, אספר לך הכל בסדר.

ליזה (צוחקת מעט): — אמנם, צדקתי, ירדתי תחכיבה! סליחה! ואת באי נא באי, התפשטי, — ראינא: מה

מרים (נגשת לאמ, לאט אל השלחן, וישומעת בשום לב את הספור מפי רחל. כאשר קרבה אל השלחן מרגישות בה פתאם ליוה ורחל, מפסיקות את הקריאה ומסתכלות בה בסקרנות. מרים נסוגה אחור ונכלמת).

רחל (למרים): אין דבר, אין דבר! מרים! באי הגה, השמעת את הספור?

מרים (מבטת בנכלמת אל רחל ועומדת על מקומה): כן, שמעתי.

ליוה (בצחוק עצור): האם מבינה את את אשר שמעת? — מרים: אני מבינה.

רחל: וגם קוראת את בספרים? — מרים (נאנחת): הייתי קוראת וקוראת, לו אך היו לי ספרים. ליוה: האמנם? מעולם לא האמנתי כזאת עליך! וגם עתה עודני מספקת, אך, ראינא: מה-זה שם בידך? הבהאת לי את שמלתי?

מרים: כן, אפי שלחה אותה לך, והיא בקשה, בי תלבשי אותה לראות, אם תלבשי היטב.

ליוה (קמה ממקומה ולוקחת את השמלה מיד מרים) תגידנא אותה לי, ואני אלך ואלבשנה, (אל רחל): לכינא גם את אתי וראית אם תלבשי היטב!

רחל (מביטה על ליוה בכוועכת קצת): אולי היינו גומרים תחלה את הספור?

ליוה (מראה באצבעה על מרים): למה לה לעמוד ולחכות? — רחל (מביטה על מרים): גם היא תשמע, (אל מרים): הלא?

מרים (מניעה בראשה דומם, מביטה אל רחל בתודה). — ליוה (מתחננת, כמתחמאת): אל נא, רחל? כי מה תשמע? והיא אינה מבינה דבר... אנא, בקירתי, נלכה נא! פמה תאריך תלבישה? רגע אחד! אל תסרבי, באינא, באינו... (היא אוחזת בידה ומושכת אותה אחריה אל החדר השני. רחל עוזבת בלי רצון את הספר פתוח על השלחן והולכת אחרי ליוה).

מרים (נגשת לבדה בחדר. היא נגשת בזירות אל השלחן, לוקחת את הספר, משימה בו עין בחפזה, בחרדה וקוראה מעט): „בעיר אחת הייתה גערה קטנה...“ פתאם היא מפסיקה וסוגרת את הספר, הופכת אותו הנה ונהנה, מתבוננת בו ומתפלאת): „אך זהו ספר יפה! מה יפה היא הפריכה! זהב! זהב כלו! תביטו-נא! והספורים, אשר בו, בודי עוד טובים הם מזהב!... (ברגש): אה! לו היה לי ספר כזה, הייתי קוראת בו יומם ולילה, יומים ולילה!... ספרי האחד קרוע ובלוי זה כבר, לקנות ספר אחר — אין כסף!... לו היה לי כסף — הייתי קונה רק ספרים, רק ספרים, ספרים... הוי, מה אוהבת אני את הספרים! אך — הס! — הנה הן שבות... (היא מניחה מחר את הספר על השלחן, מביטה בחרדה אל עבר הדלת, ונסוגה אחור, ליוה נכנסת לבדה).

ליוה (אוחזת את השמלה על ורועה; פניה מביעים אי-רצון. היא מדברת בקול קר ומצוה): לבי אמרי לאפוך, כי תתקן מעט את החגורה-רחבה היא יותר מן המדה ברחב שתי אצבעות, (היא מראה לה שתי אצבעותיה): השמעת? הבינות? —

מרים (לוקחת בדממה את השמלה מידי ליוה ופונה אל הדלת, ליוה שבה ונעלמת בחדר השני. מרים העומדת קרוב לדלת מפנה רגע את ראשה לאחור, ובראותה שליוה איננה, היא שוהה מעט ומביטה אל הספר הפתוח על השלחן, ועומדת רגע בחלומת): אכל הספר, הספר... עלי לקרוא!... יעבר עלי מה! — אשיגנו ואקראנו!... הס, הן שבות!... (היא פותחת מחר את הדלת ויוצאה).

המסך יורד.

(סוף ג'א).

מ. ארליך.

משלי לפונטין.

~

המשל העשירים ואחד.

הפלגה וחברתה.

הביטי נא — קראה בדמעות עינים —
הנה גורי רבים כל בך
עד בלי יכולת עוד לרוץ,
ומה אעשה להם בחוץ?
— ויחי נא בן — ענתה — אך
שמרי הפעם את מוצא שפתך:
לצאת או ממעוני גם את גורך.
עברו גם השבועים —
ואולם סנירה
עוד המאורה
בפני זו החברת.
כי הפלגה-האם אומרת:
(בהראותה לה את שניה)
"יצא נצא, נכונים הננו —
אם אך תוכלי מזה גרשנו".
ובקר חוקו, גדלו גוריה.

ש. ל. גרדון.

ויהי היום ופלגה אחת
פלה נודדת
ידעה כי עוד מעט
ימלאו ימיה לגדת;
ותלך לתור לה מקום למשכנה
עדי תשוב לאיתנה.
אז סרה אל מאורת חברת
וברכ דברים היא כה מפצרת.
כי התן לה את מאורתה
אך עד עבר יום לדתה.
וזה עליה אז חמלה
ותעש לה פאשר שאלה.
עברו יומים,
ותשב החברת למעונה.
אך הפלגה אמרה: "חניני נא
ותני ארבה לי עוד שבועים;

האחות הרהמניה*.

מאת

פרנסוואה קפה.

הוסיפה עוד יותר לעבד בהרצאות לטובת עניי הקבר, אשר נדה בו ותמיד דאגה לכל אמלל ומרנפשו. אברה הקבר אהבואותה וניקראו לה "מלאך מושיע". הם ידעו את מרת נפשה, ובעברם בהצאות הלילה על פני הבית וראו אור בחלון, דברו איש אל רעהו:

— נברתנו הטובה עוד לא תישן, היא מתפללת לאל בעד בחירה.

ותמלחמה החלקקה מיום ליום בנתרעו: האשכנזים הרפו מפניהם בכל מקום את חיל צרפת, נעברו בארץ ונעשו בה שמות. במלחמה הזאת קרה את אשר יקרה תמיד בימירקרב: ערים וכפרים נשרפו כאש, פרמי חמד ושדמות בר היו למרמס לרגלי פרשים אבירים, ונהפכו לשממה. בני אדם נהפכו לחיות טורפות ולא הבדילו בין נערים ליושישים, בין חלש לגבור, ונמיתו בלי חמלה את כל אשר מצאו בדרךם, אנשים ונשים, זקן וילד. כל הטוב, אשר בנפש האדם, אהבה, חמלה וצדקה חלפו כלה וסתמיתו באו שנאה, אכזריות וחמס למשל בארץ.

כל התמונות האיומות האלה עברו אחת אחר אחת בדרמיון עמליה, בעת שבתה אצל החלון ותבט למרחוק אל הדרך העולה העירה.

היום רד; צבעי הקשת, אשר פשו את שמי הערב בפאת מערב, החלו כהות. עמליה נשאה עיניה ונתרא על הדרך, ענלה גדולה מתנהגת בכבודות, בעור רגעים אחרים עמדה הענלה על יד הבית וממנה יצא רופא הקבר הנקן. הוא השתחנה לעמליה בכבוד ונבא אליה הדרך.

— אולי יש מקום בביתך, עלמה כבודה, לאחד הפצועים? — קרא הרופא — הוא אחר מחיל האשכנזים הנפצעים, אשר נפלו שבי גירינו; את רגיו לקחו להם יושבי הקבר, רק את זה לא יחפץ איש לאסוף הביתה; כל אחר נרא, פן לא יוכל להתהלך אתו, וען כי פצעיו אנושים מאד, נאני לא אדע מה לעשות לו, הלא לא אוכל לעזבו על פני חוץ.

הדבר היה בארץ צרפת.

בבית גדול, אשר לאחד מבגלי האחויות העשירים במבוכות העיר פריז, ישבה דומם עלמה צעירה לזמים לבושה שחורים, ובגינון נשקפה בעד חלון חדרה אל הדרך העולה העירה.

בדרך הזאת לוותה עמליה — בן נקראה השלמה — את בחירה, את תם, אשר נסע להלחם עם האשכנזים.

לא נקל היה להרעים האהובים להפרד איש מאחיו. הם היו בשתי יונים נאהבות ושנים אחדות חבו ליום, שבו תהיה חתונתם; ולפתע פתאום, במקטע יום אחד לפני החתונה, והנה הגיעה המלחמה הנוראה הזאת!

לפני עוב תם את אהובת נפשו, ברת לו אחת מקוצות ראשה הצהבות נישמה במסגרת ורה, אשר בה דתה גם תמונתה, ויתלנה על צנארו לזכרון.

בהשאר עמליה גלמודה, ארכה לה השעת מאה וימים וגילות מלאים תונה ודאגה נמשכו לה לאין קץ.

בבקר בבקר ישבה לה שעות תמימות בחדרה על יד החלון, ובעצאת מסתרה נשקפה אל הדרך, אולי יראה נושא המכתבים; בהראותו מרחוק, לא הסירה עין ממנו, ותחכה לו בלחץ נורא בלב, אולי יעמד רגע על יד הבית וימסר לה מכתב מתם מחמד נפשה.

בשורות לא נעיומות הביאו מכתבי תם הראשונים; צבאות האשכנזים התפרצו בנבול צרפת, הצרפתים חבו מכות רבות ניסונו אחור הלאה, הלאה בפנים הארץ. המכתבים האחרונים החלו לבא לעתים רחוקות, ובהם באו בשורות עוד יותר רעות. לסוף בא המכתב האחרון, אשר בו כתב תם, כי גודדו נסגר ביחד עם יתר הגדודים במבצר מין. המקף מכל עבריו בחיל האויב.

עמליה לא הביעה גם במלה אחת את יגונה הרב ותסתור אותו בקרבה, כי לא חפצה להעציב את הוריה, רק פניה חזרו בעת האחרונה וקומתה שחה מעט; היא

(* ממלחמת צרפת ואשכנז בשנות 1870-71.

מהבית, ראיתי את השוער המדקדק בתרבי שוכב על הארץ מתבוסס בדמו ואחשבהו למת; אך ברנע ראיתי, כי הוא מתאמץ להתנשא מעט ממקומו ורום לי באצבעו, כי אקרב אליו. אני עשיתי את חפצו והוא קרא בקול דק מאד: „עשה-נא, רע, לא-ש-צבא נוע את חפצו האחרון...“ הנה פה על צנארי מסגרת, קח-נא, היא מאת בחירתי... חפשה באשר תוכל... מסר לה... שמה...“ הוא בטא דבר-מה בשפתיו, אך לא שמעתי עוד מאומה. אני שחזתי אליו וארא, והנה קמו עיניו בהמות, ועל שפתיו יצא קצף מהול בדם... אני חשתי מה מרו רגעי המות לאיש אשר הביתי בתרבי, כי גם אני עובתי פלה אהובת בארץ מולדתי. על בן נדדתי נדר לחפש את בחירתי בקל ארץ צרפת ולמסד לה את המסגרת. אך עתה קרב גם מותי ולא אוכל להקים את נדרי... הנה פה היא המסגרת, קחיה; אולי תמצאי את את העלמה האמללה וברכת המת תבא עליך.

החולה הוציא מביסו את המסגרת ויתנה לעמליה. הוא עיף מאד בדברו ויסגר עיניו ויישן.

חירת בשיד נגשה עמליה אל השלחן ולאור המנורה הכבה הפירה את תמינותה וקוצתה במסגרת.

— אוי! הוא מת, תם יקירי נפל חלל! קראה מרה ותלחץ בשתי ידיה את ראשה הבוער כאש. הוא מת, הוא לא ישוב עוד! הוא נפל בתרב ונניחו משלכת בשדה למאכל לעורבים ולכלבים! והאיש הזה הרוצח הנורא הזה שוכב פה על משתי בחדרי ועוד יוכל היות, כי יקום מחליו וישוב הביתה אל אהובתו. הוא יהיה מאשר, בעת אשר עצמות תם בחירי תרקבנה באדמה! הוה, אל! מרוע לא תעשה משפט ולא תשלם לרשע ברשעתו? יסרהו אלהים. שלח רעמה ופוצצהו, למען לא ישוב עוד וראה את ארץ מולדתו ואת בחירתו! תמונה-נא עיני אמו בדמעות בבכותה על בנה, כי איננו; תיבש-נא אהובתו בעץ ותקמט בלא-עת בחבותה לבא בחירה... אך מה אדבר, למה אחכה לרעמי אלהים? הלא פה על הקיר תלויה חרב תם, אבה את הרוצח פעם ולא אשנה לו, ואחר-כך ישליכו את פגרו הנחשב מהבית... אך לא, לא אשפך דמי אדם; אני אעובדו לנפשו, לא אחבש את פצעיו לא אתן לו לשחות וימות ככלב במכאוביו... לא! לא! תועבה היא, נבלה היא לעובד איש חולה נוע, השוכב בטח בביתו חולה אשר מקרהו על ידי להמציא תרופה לפצעיו ואני האחות הרחמנית חושבת עליו רעה ומבקשת להמיתו... ומה היתה אחרית תם? האם לא תרוב גופתו שם על יד מבצר מע? ושופך דמו, הרוצח האכזר הנה ישכב פה בחדרי ועלי להציל חיו ממות! לא! הדבר הזה כבוד הוא ממני לא מלאך אל הנני, דם תסת דם, נפש תסת נפש! ואם עון הוא יסלח אלהים לפשעי!

— בקל לבי הנני נכונה לפנות לו את חדרי ולשרתו כפי יכלתי — קראה העלמה.

— למה תקחי עליך, נברת עדינה, מרח בנה? גם השפחה תוכל לשמר עליו ועליו יכבד הדברה, כי רבה העבודה על יד פצוע מסכן בנה.

— אין דבר, אין דבר, אדני הרופא! אני אשב אצל משתו ואתאמץ לעזר לו באשר אוכלה. הלא תדע אדני, כי תם בחירי הלך למלחמה וזה בשני חדשים אשר אין לי כל ידיעה ממנו. מי יודע, אם לא נפל גם הוא שבי בידי האשכנזים ושוכב הוא עתה פצוע באחד מבתי החולים, ועלמה אשכנזית חמלה עליו, תסערה בקליו ותחבש את פצעיו... בעת אשר אשרת את האשכנזי האמלל הזה לא אדנה בעיני ממקבלת חסד תנם, ואדמה בלבדי, כי אקל בנה את מכאובי תם יקירי.

הרופא השכיב את החולה במשת עמליה ויצנה לשים בפעם בפעם חתולים חדשים על הפצעים ולנקותם היטב, להחליף לעתים קרובות תחבשות קרות על ראשו ולהשקותו את שקוי המרפא אשר נתן, למען יישן במנוחה ויחזק מעט.

— ביום השלישי אבא הנה — קרא הרופא, — כי רבה העבודה לפני; או אוכל לדעת הישאר בחיים אם לא, אם תמלאי, נברתי את כל אשר אמרתי לך, יוכל היות, כי ירפא. —

הרופא נסע לדרבנו ועמליה נשארה לבדה עם החולה. הוא החל היש-מהר לפשט ויחבש ויתנדר על משכבו. עמליה לא משה ממשת החולה ובאחות רחמנית השגיחה עליו ותשמרהו מאד; ביום המחרת שכב האיש הצעיר כל היום ויוםם באבן, ורק לעת הערב פקח פתאם את עיניו ויבקש לשותות.

העלמה מלכה את חפצו.

אז רום באצבעו לעמליה, כי תשב על ידו ובקול נמוך ורועד קרא:

— שמע-נא, אחות טובה, הנני חש כי קרוב קצני מלאי נא את בקשתי... לא בקשתי, בקשת איש אחר... לפני יבח ימים היתה מלחמה גדולה בינינו ובין צבאותיכם, הדבר הזה היה לפני שצרי מע...

— לפני מע? — קראה עמליה בקול חרד, למה נלחץ בקרבה, באלו אבן בבדה נפלה עליו, וכמו אינה בדור נשאר תקוע בגרונה.

— בן, לפני מע, אני יצאתי בראש גודדי בלילה נקרב בלאט אל גודד הצרפתים השומרים את המבצר. אנחנו נחלנו תרש עד באנו למקומם ואתקע פתאם את חרפי בגב השומר הראשון ויפל ארצה, ברנע אחר סבנו את הבית אשר בו נמצאו יתר השומרים; אתרי מלחמה בבדה נפלו בתרב ולא נשאר מהם אף אחד. בצאתי

רוחחות התפרצו פנחל מעיניה נמעבדנה ותשטפנה על
לחיה ותפלנה על שמיבת החולה ואל כוס המים...

ביום המחרת בא הרופא לבקר את החולה ובראותו
את עמליה נסוג אחר פרעה: בלילה אחד קפצה וקנה
על העלמה הצעירה ובשער ראשה ורקח שיבת. אך מצב
החולה הוטב מאד, הוא ישן במנוחה ועל לחיו הלכנות
נראה אדם קל...

בעוד ימים אחדים שב החולה לאיתנו. —

פרגוס נ. פ'נס.

היא רצה בקדר הנה והנה בלביאה, אשר בא חץ
מות בלבה, באחזה בשתי ידיה את ראשה הכואב;
בלבה פרצה מלחמה נוראה — מלחמת הנקמה עם הסליחה.
— מים... מים... קרא החולה בקול דממה ואנחה
עמקה יצאה מלבו.

קול החולה הנמוך ואנחתו הקרה קדרו עד עמקי
לב העלמה הנשבר, ומלאוהו חמלה ורחמים רבים.

מתנודדת בשכורה גגשה עמליה בקרבים פושלות
אל מפת החולה ובידיים רוערות נתנה לו לשותות. דמעות

אכעבועות של פריית.

פֶּדוּר שְׁלֵג.

(ס פ ו ר.)

מאת

אדמונדו די אמיצים.

אז היה חורף בארץ.

ושלג רב ירד משמים ארצה ויכס את כל פניה; ואנחנו הילדים אשר בבית הספר שמחנו מאד על השלג הלבן הזה, ובכליון עינים הבינו לקול הפעמון המבשר, כי הגיע הזמן לעזוב את בית הספר ולשוב הביתה. ואז יצאנו מבית הספר מהרנו לקחת מלא חפנים מן השלג אשר על הארץ ונעש מהם פדורים ונזרקם איש אל אחיו; ויש אשר הרבינו לנגל את פדורי השלג ולעשותם פדרינה עד אשר היו קשים כאבנים. ויש אשר התאספנו ונעמד כלנו לרחב המפסעה ונחכם את הדרך בפני העוברים; ואז נגש אלינו אחד העוברים ויגער בנו לאמר:

— סורו מן הדרך, שובבים!

ברגע הזה נשמע פתאם מעבר הרחוב השני קול מרני לב. נשאנו עינינו אל העבר ההוא — והנה איש זקן עומד, ראשו גלוי, פניו מקסים בכפות ידיו ונער קטן הנהיג בו, בנראה, קורא בקול:

— הושיענו! הצילו!

המון אדם רב התאסף בין רגע מפל עברים אל המקום אשר הזקן עומד שם ויתכוננו, כי פגע פדור-שלג בעינו ויפצענה.

כל חברי מהרו להפלט על נפשם, ורק אנכי נשאאתי על מקומי; כי ראיתי את אבי נכנס אל בית-מסחר-ספרים ואחכה לו עד אשר יצא.

כיום מן הנערים הנמלטים התערבו בלחכת נערים אחרים, העומדים על יד אחת התניות ומסתכלים בצעצועים שונים, המצויים בחלון התנות לראות בהם, למען לא יאמרו עליהם, כי הם זרקו את פדור השלג אל עין הזקן.

וההמון הולך ורב מסביב לזקן, ואחד תשומרים נגש אל הנערים ויקרא בכעס:

— מי עשה זאת? מי זרק את פדור השלג? הלא תגידו!

לקולו עלתה חמת ההמון ויקראו גם הנה:

— הגידו, שובבים, מי עשה זאת?

וברבים מן ההמון קרכו אל הנערים ויתחזקו בידיהם ויתכוננו בהן לראות אם אין עקבות שלג עליהן. וגרופי, אחד מחברי הזמד אתי במחלקה אחת, עומד אצלי וכל גופו רועד ופניו הורים בפני מת.

— מי זה עשה את הנבלה הזאת? — הוסיף ההמוני הפוער לקרא.

אז נגש גרופי וילחש באוזני גרופי לאמר:

— לך ואמר להם, כי אתה זרקת את פדור השלג, למען אשר לא יאשימו נערים אחרים, ולא יעגש נער נקי תחתיד. וגרופי, הוא הגדול מכל התלמידים אשר במחלקתנו; והוא נער נחמד וטוב, ואנחנו כלנו אהבנו אותו אהבה רבה, יען כי תמיד אף אמת ידבר, וכלנו שמענו בקולו ונעש ככל אשר צונו; וגרופי ענהו בקול רועד:

— הן לא בודון עשיתי זאת.

— ידעתי כי לא בודון עשית זאת, — ענהו גרופי — אך להעלים את האמת הוא עון גדול, לך והתנדה, אל תעמד, — ירא אנכי!

— רב לך, הבה גלכה יהי!

— מי הוא? מי עשה זאת? — נשמע עוד הפעם קול ההמון בקראו. — ראו נא, הנה נפל רסים וכובית מפושקפיו הנשברות אל תוך עינו! עתה תזוב כל העין! הו, בני בלעלו הבשתי על גרופי ואראה והנה אין בו כח לעמד על רגליו מגדל חרדתו.

— הבה, גלכה, — אמר אליו גרופי: — אנכי מגן לך! — וכדברו החזיק בידו וימשכהו אחריו; גרופי נתמד בו באשר יתמד החולה בידי האיש המוליך אותו.

ההמון ראה ויבן, כי גרופי הוא אשר זרק את פדור השלג אל עין הזקן, ואחדים מהם נגשו אליו באגרוף נטוי, אף גרופי עמד ביניהם ובין גרופי ויקרא:

— למה קמתם אתם תרבים והגדולים על הנער הקטן והחלש הזה?

אז נסוגו בני ההמון אחור ויורידו את אגרופיהם הנטויות;

— מה שלומך, זקן נכבד? — שאלהו אבי.

— הנקל לי מעט ואקנה, כי בעוד ימים אחדים; אשוב לראות ככל בני האדם.

— זאת היתה פרי אי-זהירות — הוסיף החולה, — צר לי מאד, כי על ידי נענה תילד הטוב ההוא.

אחרי כן ספר החולה על דבר הרופא המרפא אותו, ואשר יבא אליו בעוד רגעים אחדים.

אחרי רגעים אחדים נשמע קול צלצול הפעמון אשר בדלת.

— הנה הרופא! — אמרה אשת החולה.

הדלת נפתחה... אך לא הרופא בא, כי אם גרופי. הוא היה לבוש מעיל ארוך ונעמד על המפתח ולא מצא עז בנפשו לבא אל הבית פנימה.

— מי שם? — שאל החולה.

— הנער אשר זקן את פדור השלג — אמר אבי.

— קרב הנה, נער נחמד! — קרא הזקן בקול רב. — קרב הנה; הן לראות את שלומי באת, האין זאת? הן, טוב לי עתה! אל תצטער ואל תדאג לי, עוד מעט ואשוב לאיתני. קרב הנה, בני!

גרופי היה נבוך מאד ומגדל מבוכתו לא ראה אותו ואת אבי; בכרפנים בושלות קרב אל המפתח, ונכר היה כי מתאפק הוא בכל כחו מכני. הזקן מישש את ידיו וימשיכהו אליו ברתמים רכים, אולם גרופי לא יכול להוציא אף הגה מפיו. — תודה רבה לך, — אמר אליו הזקן, — לך ואמרת אל אביך ואל אפך, כי כאב עיני הדל במעט; אמר להם כי לא ידאגו לי, כי שלום לי.

אולם גרופי לא נע ולא זע ממקומו, כנראה, חפץ לאמר איזה דבר, אך לא מצא את לבו.

— מה תחפץ לאמר לי? תדרוש לך דבר מה?

— לי... אין דבר.

שלום לך, נער נחמד! שוב בשלום לביתך.

גרופי קרב אל הדלת ויסב את פניו אל הנער הקטן. הן בנו של הזקן, המיששעשע בפנת החדר ויבט אליו באתנה. אחרי כן קרב אליו ויוצא מכיסו סכין קטן ויפתה.

— את זה אני נותן לך במתנה, — קרא אל הנער הקטן וימחר ויצא החוצה.

והספין שהוא היה יקר מאד בעיני גרופי, כי מתנה הוא לו מאת אביו, אשר נתנהו לו ביום הגלדתו.

וישתוממו כל אנשי הבית על מתנת גרופי, ויהי להם תדבר לאות כי נחם הנער מאד על הפכאובים אשר נרם לזקן בשננה, ולא ידע מנוחה בנפשו, עד אשר כפר את חטאתו זה בפסין אשר נתן מתנה לכן בנו של הזקן הפצוע.

מרגום ישראל שף.

ורק השומר אהו ביד גרופי, וישם לו דרך בין החמון הקב ניליכהו אל בית האופה הקרוב, אשר שם הביאו את הזקן הפצוע.

והזקן ישב על כסא ויהדק את מפתחו אל עיניו.

— לא בודון עשיתי זאת! — קרא גרופי בכבי — לא בודון עשיתי זאת!

ושנים, שלשה מכני החמון דחפו את גרופי בכח ויקראו:

— השתתחו לפני הזקן הזה, ברע על כרפך! בקש סליחה מפני! וכדברם הוסיפו להדפו דחיפה עצומה עד אשר נפל ארצה.

פתאם הרימו שתי ידיים חזקות את גרופי וקול גדול נשמע לאמר:

— לא, אדני, זה לא יתכן!

האיש אשר הרים את גרופי, היה מנהל בית ספרנו, אשר עמד מרחוק וירא וידע את כל אשר נעשה.

— אחרי אשר הודה הנער על פשעו — אמר המנהל בקול רב — אין לכם המישפט לתכלימו ולהלעיב בו.

לדברי המנהל החרישו כל הנאספים.

— בקש סליחה מהזקן — אמר המנהל אל גרופי.

גרופי קרב אל הזקן ויחבק את כרפיו בידיו ויבך, והזקן מישש בידו את ראש הנער ויחלק את שערו תוך בהמלה רבה, וכל הנאספים ענו:

— לך לשלום, נער אמיץ לב, וי עמד בכל אשר תפנה. אז יצא אבי מבית מסחר הספרים וישאל אל החמון החולה וישב לביתו, מה התמולה ברחוב.

ויספר לו אחד מכני החמון את כל אשר נעשה, כשמע אבי כי התודה הנער את חטאתו, פנה אלי ויאמר:

— לו קרה אותך, בני, בדבר הזה, התנהגות גם אתה לפני האיש אשר רמאת לו?

— כן! — עניתי.

— שמוח אשמח בך, בני, כל הימים אם ככה תעשה.

ביום המחרת קראני אבי ללכת אהו לראות את שלום הזקן.

עלינו עד הדיוטה הרביעית, ששם ישב הזקן ונכבא אל חדר צר ואפל.

והזקן ישב במטתו נשען על כרים אחדים; למראשותיו ישבה אשתו הזקנה, ובאחת הפנות השתעשע ילד קטן הוא הן בנו של הזקן. הזקן לא ראה אותנו, כי תחבשת היתה תבושה על עיניו אך הכיר את אבי בקולו וישמח מאד אל באנו ויבקש אותנו לשבת.

מפראות ארץ ישראל:

רחובות (על פי כרטיס של הוצאת לבנון).

חרשות

בעד כל הילדים העניים בני המשפחות ננועות-השטף בפטרברג. הילדים העניים חוסים לפי שעה בבית מחסה אחד. מלבד זאת קפלו הילדים האלה גם צעצועים שגדבה בעדם הנסיכה הגדולה. עולם הילדים. — הפערוכה הנקראת בשם "עולם הילדים", שהורענו על אודותיה באחד הגליונות הקודמים, נפתחה בפטרברג ביזם הראשון י"ז בסלו. בפערוכה הזאת משתתפות גם ארצות צרפת, גרמניה, אוסטריה, הולנדיה, בלגיה ושוויציה. בפערוכה הזאת רואים את כל הפונע לתיי הילדים, לחנוכים ולמדיהם, לשעשועיהם ולגדולם, והיא מענינת מאד.

ממלכה חדשה. — המדינה פנמה היא רצועת ארץ צרה המחברת את אמריקה הצפונית ואמריקה הדרומית ומכדלת בין האוקיינוס האטלנטי ובין האוקיינוס הגדול או השוקט. והיא שייכת להרפובליקה קלמביה אשר בצפונה של אמריקה הדרומית. והנה בעת האחרונה הביעה ממשלת ארצות הברית באמריקה הצפונית את הפצה לחפר תעלה לרחב רצועת הארץ הזאת, אשר תחבר את האוקיינוס האטלנטי עם האוקיינוס השוקט, תעלה שהתחילה כבר צרפתית לחפר ולא הצליחה לגמרה; וממשלת קלמביה היתה

אסון בבביר. — בעיר דפוי קרה ביזם הששי לרצחמבר האסון הזה: בהאסף העם אל הכפר לראות מהזה שעשועים שניצגו שם עשרה אריות עם אשה אחת, פישר שמה, הודעת לכלם אותם ולפקד עליהם, לעשות כל אשר תצום. והנה העמידה הנקרת פישר עניל-עץ ונצו את אחד האריות לקפץ בעד העגול, אף הארי לא נע ולא וע מקומו. אז הפכה אותו במקל — נקפץ עליה הארי ונכנה בכפו מכה אחת על ראשה, ותפל האשה מתה לארץ. ואז התנפל עליה וישרף את גופתה, ואף בעמל רב הבריחו את הארי הנועם מעל מרפו. בעת ההיא היו גם ילדי האשה האמללה בבביר נעיניהם ראו בהיות אדם לשרף לשני היתה הפערוכה המון העם שהיה שם בעת ההיא גרעיש ונבדל מאד, ויכרח מן הכפר במבוכה.

סופה גדולה. — ביוניציה אשר באטליה התחוללה סופה נוראה מאד. מי הים והתעלות. ואז פתאום ימים רבים שקפו את רחובות העיר ועל מגרש סנט-מרק עזברים בסירות.

נדבה לילדי נגועי השטף בפטרברג. — הנסיכה הגדולה לליסביטה מבריקיאנה הואילה לנדב בגדים חמים, לבנים ונעלים

תרס"ד — 1904

מתקבלת החתימה על הראשון לעתונים העברים ברוסיה לשנת המ"ד המליץ לצאתו לאור.

פון 1-טען יאנואר 1904

נעהט ארויס אין פעטערבורג א גרויסע טעגליכע
אידישע צייטונג מיט נקודות

דער טאג

פון ל. ראבינאוויץ (איש יהודי) רעדאקטאר פון "המליץ".

"דער טאג" וועט ארויסגען נאך דעם פראגראם פון
אלע גרויסע אייראפעאישע צייטונגען.

אבאנעמענט-פרייז אין רוסלאנד:

א יאהר 7 ר', א האלב יאהר 3.50 ר', א פערטיל יאהר 1.75 ר'

אין אויסלאנד צו בעקומען 3 מאל א וואך:

א יאהר 9 ר', א האלב יאהר 4.50 ר', א פערטיל יאהר 2.25 ר'

אדרעס:

Ред. газ. „Гамелицъ“ и „Даръ-Тогъ“,
Торговая 17, С.-Петербургъ.

Red. „Hameliz“ und „Der-Tog“, Torgowaja 17,
St.-Petersburg.

בחזקת לארצנו יקבלו בכל יום את

"המליץ" ו"דער טאג" יחד

במחיר 18 ר' לשנה, 9 ר' לחצי שנה, 4.50 לרבע שנה.

אפשר לחתום על העתונים הנוכחים גם ע"

הוצאת "תושיה" בווארשא.

Издат. „Тушия“ Варшава.

Verlag „Tuschijah“ Warschau.

להוצאת "תושיה" נמסרה גם הסוכנות הכללית
בעיר ווארשא למודעות ולמכר עלים בודדים של "המליץ".
ו"דער טאג".

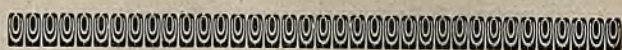
צריכה לקבל הון רב מאד בעבור הרשיון, שתתן לממשלת ארצות
הברית להפזר את התעלה בארצה. ובשעה שהממשלה נשאה ונתנה
עם ממשלת ארצות הברית על דבר הרשיון — קמו יושבי מדינת
פנסה ודוריעה כי אין להם חלק בממשלת קלמפיה ויסדו להם
ממשלה לעצמם, והממשלה הזאת תקבל את הפנסים הגדולים
שינתנו במחיר הרשיון. הנה כי כן נוסדה ממלכה חדשה באמריקה.
שרפת נפשות. — בליל יום החמשה עשר לחדש פסלו

פרצה אש באחד הבתים אשר בפרנה, פורו נרשה, ובדישה
העליונה ישבה משפחה עניה אחת: איש ואשה וארבעה ילדים.
הצעיר בן ארבע שנים והבכורה נערה בת שלש עשרה. אבי
המשפחה הקיץ משנתו בשעה שדלת המעון בערה כבר באש ולא
יכל להמלט דרך הפתח. אז לקח את בנו הילד בן ארבע השנים
בדיו ויקפיץ בעד החלון אל החצר. לאשרו אין החצר ההיא מרצפת
באבנים וגם היתה מכסה בשכבת שלג עבה. ועל פן לא הוצקה
להם הקפיצה הזאת. אבל שאר בני הבית לא יכלו לקפיץ וישארו
בחדר עד בא המכבים אשר עלו בסלם ויבאו החדרה ויציאו את
יתר הנפשות, אף אחת מהם, נערה בת שלש עשרה כבר נחנקה
בעשן, והאשה ובנה, נער בן עשרה, היו צרובי אש מאד, ויבאו אל
בית החולים, וכעבר ימים מספר מתו גם הם במקאובים גוראים.

גדבה. — העשיר והגדול הגדול יעקב שיש בניוורק נבד
חמשה ועשרים אלף דולר (פחמשים אלף רבל) לבגין בית תלמוד
ישני בניוורק שיתיה בו מקום לאלף תלמידים.

קישור הפחמים. — בפבריקה של קורניקין במוסקבה קרה

המקרה הזה: בחדר המושב של הפועלים התעוררה אחת מהן
בלילה ותתאונן כי ראשה פואב עליה מאד ואחרי כן החלה להקיא.
וכל יתר הנערות ארבעים במספר שישנו בחדר ההוא פמטט
שנחנקו בקישור הפחמים שפתורה. שלשים ושבע מהן הציילו
הרופאים ממות אחרי עמל רב וששים ישנו שנת הפנות והאחת
גוססת.

המיל: הוצאת "תושיה" בורשה.

העורכים: א. ל. בן-אביגדור וש. ל. גרדון.

כתבת ה"עולם הקטן", "הפרגון", ו"הנעורים":

Издательство „Тушия“, Отдѣленіе „Оламъ
Катанъ“, Варшава.

Verlag „Tuschijah“, Abtheilung „Olam Katan“,
Warschau.

בביאליסטאק מקבל חותמים

על העולם קמן, הפרגון והנעורים

וכל מכהזע העברים.

מר ש. י. ליפשיץ, מו"ס

במחיר הרידקציות.

החתימה לשנת תרס"ד

על העתונים :

שנה שלישית.

עולם קטן

שנה שלישית.

העתון המצויר עתון שבועי מצויר לבני הנעורים.

העתון המצויר האחד בספרותנו בכלל והיוחד ומוחזר לבני הנעורים שלנו בפרט.

שפת ה"עולם קטן" קלה ושבועית והסגנון נאה ומלכב. — ה"עולם קטן" הוא מנוקד כלו.

כל נליון מלבד שהוא נעים לקריאה ומלכב את נפש הקוראים הקטנים והצעירים, הנהו גם מעין חריטמוממיה מצוינה ללמוד שפת עבר. העתון נדפס על נייר יפה ובדפוס מהודר והתמונות מצוינות ביפן ושוכן.

מחירו ברוסיה: 4 רובל לשנה.

2 רובל לחצי שנה, 1 רובל לרבע שנה.

באוסטריה-אונגריה: 10.50 קראנען לשנה; באשכנז: 9 מרק לשנה; באנגליה: 8 שילינג לשנה; בשאר ארצות: 11 פרנק לשנה; בארץ ישראל: 10 פרנק לשנה; וכן לחצי ולרבע שנה בערך.

ההותמים בפעם אחת לשנה שלמה מראשית שנת תרס"ד יקבלו בסוף השנה תשורה יפה חנם. דמי החתימה יוכלו לשלם גם לשעורין: 2 רובל בעת החתימה ושני הרובל הנותרים מראשית הרבע השני.

שנה שניה. ב. הפרדגוג שנה שניה.

ירחון לחנוך והוראה

בעד דודים ומורים.

[הוספה ראשונה ל"עולם קטן".]

תכן הענינים של השנה הראשונה: א) אל הקוראים; ב) בתי ספר של דרכל ונחיצות גני ילדים עברים (עם תמונת דרכל) ג) פינס, עקשנות הילדים ורגזותם — ב)ש"ה; ד) הקריאה העברית — ב)זאב; ה) פסלוצי בתור מחנך העם — פרופסור לודוויג שטיין (תרגום ש. רוזנפלד); ו) טולסטוי על החנוך ***; ז) תרבות הרגש המוסרי אצל הילדים הקטנים — תרגום אחד המורים; ח) רעיונות על החנוך — ב)ש"ה; ט) מכתבי טולסטוי על החנוך ***; י) הרצאת הד"ר לנדר; יא) חסרונות האופי של הילדים (פרקים בתורת החנוך) — א. ב)ציון; יב) תורת החנוך — י. י. גלסס; יג) שאלת החנוך בעתונים — יגאל הכרמלי; יד) "הפרדגוג" ותועדותו — המערכת; טו) להעברת ה"חנך" מרשות הפרט לרשות הצבור ומאמר א' וב' פנחס שיפמן; טז) השטה השמית והקולית בקריאה — ישראל יוסף סירקיס; יז) לשאלת המורים — י. י. גלסס; יח) השקפת בתי הספר לחי"ה — ר"ר נחום סלווסקי; יט) בתי הספר בשוויציה — ג. פינס; כ) גן הילדים בתור פרודור לחדר — י. יחיאליצקי; כא) בקרת ספרים: י. י. גלסס, ח. פ. ברגמן; כב) תשובה למבקר — י. אינדיצקי; כג) בעתונים; כד) פגמים ומשלים פרגוגיים — ג. פינס; כה) כרוניקה, מודעות.

מחיר הפרדגוג: ברוסיה לשנה 3 רובל, לחצי שנה 1.50 רובל, לרבע שנה 75 קאפ; באוסטריה-אונגריה: 7.75 קראנען לשנה; באשכנז: 6.50 מרק לשנה; באנגליה: 6 שילינג; בשאר ארצות: 8.50 פרנק לשנה; בארץ ישראל: 8 פרנק לשנה — וכן לחצי ולרבע שנה בערך.

לחותמי ה"עולם קטן": ברוסיה לשנה: 2 רובל, לחצי ש' 1 רובל, לרבע ש' 50 קאפ; באוסטריה-אונגריה: 5.25 קראנען לש' באשכנז: 4.50 מרק לש' באנגליה: 4 שילינג לש' בשאר ארצות: 5.50 פרנק לש' בארץ ישראל: 5 פרנק לש' — וכן לחצי ולרבע שנה בערך. החוברת הראשונה של שנת תרס"ד (תשרי—חשוון) תצא מביה"ד בקרוב.

שנה ראשונה. ג. הנעורים שנה ראשונה.

ירחון מצויר לבני הנעורים.

[הוספה שניה ל"עולם קטן".]

מחירו לשנה ברוסיה: 3 רובל, לחצי שנה 1.50 רובל, לרבע שנה 75 קאפ; באוסטריה-אונגריה: 7.75 קראנען לש' באשכנז: 6.50 מרק לשנה; באנגליה: 6 שילינג לש' בשאר ארצות: 8.50 פרנק לש' בארץ ישראל: 8 פרנק לש' — וכן לחצי ולרבע שנה בערך; לחותמי ה"עולם קטן": ברוסיה: לשנה 2 רובל, לחצי ש' 1 ר', לרבע ש' 50 קאפ; באוסטריה-אונגריה: 5.25 קראנען לשנה. באשכנז: 4.50 מרק לש' באנגליה: 4 שילינג לש' בשאר ארצות: 5.50 פרנק לש' בארץ ישראל: 5 פרנק לש' — וכן לחצי ולרבע ש' בערך. החוברת ב' נ', תצאנה מכית הדפוס בקרוב.

העורך: א. ל. בן-אביגדור וש. ל. גרדון. המויל: הוצאת "תושיה" בורשה.

Издательство „Тупия“, Отдѣленіе „Оламъ Катанъ“ Варшава. האדריסה: Verlag „Tuschijah“, Abtheilung „Olam Katan“ Warschau. בע"ס: נובולסקי 7, מעון 9.

Herausgeber u. Eigenthümer: Verlag „Tuschijah“. Verantwortlicher Redacteur S. M. Laser. Druck von Josef Fischer in Krakau.